

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2021

VIII. volební období

Pozměňovací návrh

k vládnímu návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
(sněmovní tisk 1046/0)

Předkladatel: Ing. Adam Kalous, Ing. Martin Kolovratník

Datum: 19. března 2021

V Čl. I se za novelizační bod 52 vkládá nový novelizační bod 53, který zní:

„**53.** V § 11 se za odstavce 4 vkládají nové odstavce 5 až 8, které znějí:

„(5) O zápis změny údaje v registru silničních vozidel podle odst. 1 nejsou vlastní ani provozovatel silničního vozidla povinni požádat, jde-li o změnu údajů podle § 4a odst. 2 a 3.

(6) Změnu údajů podle odst. 5 zapíše do registru silničních vozidel Ministerstvo dopravy bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejich zapsání do vybraného informačního systému veřejné správy.

(7) Pro každé silniční vozidlo vyznačí obecní úřad obce s rozšířenou působností změnu údajů podle odst. 5 v technickém průkazu tohoto silničního vozidla a vydá nové osvědčení o registraci tohoto silničního vozidla (v případě změny údajů uváděných v osvědčení o registraci silničního vozidla)

a) na základě žádosti vlastníka nebo provozovatele silničního vozidla, kterého se žádost týká, jinak

b) spolu se zápisem další změny údajů, která se silničního vozidla týká, prováděným podle tohoto zákona, nejde-li o zápis změny údajů podle odst. 5.

(8) Odstavec 2 se použije přiměřeně pro žádost podle odstavce 7 písm. a).““.

Následující novelizační body se přečísľují.

Odůvodnění

Cílem novely je snížit administrativní zátěž na straně motoristů i státu spojenou se zápisem změn v registru silničních vozidel, ale rovněž promítnout principy zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby a o změně některých zákonů (dále jen „DigiSI“).

Z pohledu administrativního a technického navrhovaná změna spočívá v tom, že motorista (tj. vlastník či provozovatel silničního vozidla) nebude nově povinen oznamovat správci registru silničních vozidel či subjektům oprávněným k zápisu do něj změny údajů, o kterých se tyto osoby dozví díky propojení se základními registry (§ 4a odst. 2 a 3 zákona). V praxi by se jednalo primárně o jméno, příjmení, adresu místa pobytu, obchodní firmu, název, právní formu nebo adresu sídla.

Základní registry (obyvatel a osob dle § 4a odst. 1 písm. a) a b) a blíže pak dle odst. 2 a 3 zákona, nikoli však agendové informační systémy dle § 4a odst. 1 písm. c) a d) a blíže pak dle odst. 4 a 5 zákona) registru silničních vozidel v případě změny jakéhokoli jimi vedeného referenčního údaje zasílají změnové notifikace, na jejichž základě by registr silničních vozidel měl automaticky aktualizovat odpovídající kategorie jím vedených údajů již dnes. Dle informací předkladatele skutečně Ministerstvo dopravy změnové notifikace v rámci hodin o změny údajů v základních registrech přijímá, nicméně s poukazem na nutnost mít naprostý soulad mezi papírovými doklady o technické způsobilosti vozidla (technickým průkazem a osvědčením o registraci vozidla) a jím vedeným automaticky aktualizovaným informačním systémem podle § 38 odst. 1 písm. f) ukládá občanům a společnostem povinnost žádat o změnu údajů na papírových dokladech a platit správní poplatek za zápis změny údajů v registru silničních vozidel, který však již byl fakticky proveden na základě změnových notifikací.

Pokud se tak například vlastníku silničního vozidla (fyzické osobě) změní v důsledku uzavření manželství příjmení, základní registr obyvatel automaticky notifikuje agendové informační systémy, které jsou oprávněny tento údaj využívat (tj. i registr silničních vozidel), o jeho nové hodnotě včetně jejího znění. Shodně se změnové notifikace uplatňují např. u změny názvu, obchodní firmy nebo adresy sídla vlastníka silničního vozidla (právníké osoby). Změnu těchto údajů provádějí v základním registru osob orgány veřejné správy odpovědné za jeho editaci – zápisem změny do základního registru i v tomto případě dochází bez dalšího k zaslání změnové notifikace mj. registru silničních vozidel, který nové hodnoty automaticky přebírá. I přes to však povínuje občany a společnosti kvůli již provedené a s veřejnou správou již jednou vyřízené změně údajů interagovat s veřejnou správou podruhé.

Novela proto výslovně předpokládá, že by tyto změny měly být do registru silničních vozidel zapsány automaticky a bezúplatně po obdržení změnových notifikací ze základních registrů, a to v elektronické podobě. Záznamy o těchto údajích v rámci papírové podoby dokladů o technické způsobilosti vozidla, které mají vlastník (popř. provozovatel) silničního vozidla fyzicky u sebe, tj. v technickém průkazu a v osvědčení o registraci vozidla, by s ohledem na jejich v zásadě trvalou aktuálnost v elektronicky vedeném rejstříku silničních vozidel měly být považovány spíše za doplňkové. Předkladatel se domnívá, že stejnou povahu do budoucna díky digitalizaci státní správy získají i další doklady, průkazy či jiné listiny, které v důsledku změn obsažených údajů na papírovém či fyzickém provedení budou dříve či později neaktuální. Přitom jejich aktualizace je v zásadě požadavkem na opakovanou interakci občana či společnosti se státem kvůli již jednou vyřízené záležitosti. Proto se předkladatel domnívá, že by změny automaticky a bezplatně prováděné v rámci informačních systémů veřejné správy neměly být automaticky a povinně propisovány do papírových dokladů o technické způsobilosti vozidla, nedojde-li zároveň i k jiným změnám údajů na nich vedených, které se do rejstříku silničních vozidel automaticky ze základních registrů nepřenesou. Zápis automatických změn by proto měl být prováděn buďto na žádost dotčeného subjektu (nikoli povinně ze zákona) anebo až s další (neautomatickou) změnou, např. při změně vlastníka či provozovatele silničního vozidla, při změně údajů týkajících se silničního vozidla apod.

Navrhovaná změna promítá skutečnost, že v registru silničních vozidel jsou v zásadě bezodkladně po změně hodnoty údaje v základních registrech automaticky evidovány správné a aktuální údaje převzaté ze základních registrů i v případě, že motorista nesplní svou povinnost oznámit změnu dotčených údajů (např. jména, příjmení, adresy bydliště, obchodní firmy, její právní formy či adresy jejího sídla). Změna však rozpojuje dosavadní proces (automatického) zápisu v elektronickém systému a zápisu na papírovou podobu dokladů o technické způsobilosti vozidla, čímž šetří administrativní náklady a čas nejen na

straně státu, ale také na straně vlastníků (resp. provozovatelů) silničních vozidel. Předkladatel si je vědom skutečnosti, že zákon v § 38 odst. 1 písm. f) stanoví, že provozovatel silničního vozidla nesmí provozovat na pozemních komunikacích vozidlo, které nemá identifikační údaje v souladu s údaji uvedenými v registru silničních vozidel nebo v osvědčení o registraci silničního vozidla nebo technickém průkazu zvláštního vozidla. Domnívá se však, že výklad tohoto ustanovení by měl být v praxi striktní a týkat se pouze takových částí osvědčení o registraci vozidla a technického průkazu, kterých se netýkají automatické zápisy změn údajů na základě změnových notifikací ze základních registrů. Opačný výklad by v praxi znamenal, že nenahlásí-li společnost změnu své obchodní firmy (*ad absurdum* změnu písmene v jejím názvu či jen přidání čárky mezi označení a dodatek vyjadřující právní formu) do 10 dnů ode dne, kdy změna nastala, může být v případě kontroly sankcionována až pokutou 5.000.000 Kč [§ 83 odst. 2 písm. e) ve spojení s § 83a odst. 10 písm. b) zákona]. Změna údaje však v době případné kontroly souladu papírového dokladu o technické způsobilosti vozidla nebo technického průkazu již bude automaticky propsána do registru silničních vozidel a aktuální hodnota tedy bude snadno ověřitelná konzultací informačního systému, který je vzdáleně a nepřetržitě přístupný kterémukoli orgánu dohledu či možné kontroly.

Navrhovaná změna je tak dle předkladatele jednak v souladu se zásadou správnosti referenčních údajů v základních registrech (dle § 4 odst. 4 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů), ochrany dobré víry v jejich správnost (podle § 4 odst. 6 a 7 citovaného zákona) a nemožnosti po osobách tyto údaje požadovat, jsou-li obsaženy v základních registrech (podle § 5 odst. 1 citovaného zákona), jednak se zásadou *once only* (česky „pouze jednou“), podle níž by občané a společnosti neměli být nuceni činit vůči různým orgánům veřejné moci tentýž úkon (např. doložení změny údaje) opakovaně. Je poté povinností těchto orgánů sdílet již jednou poskytnutá data mezi sebou, neboť dle slov gesčního Ministerstva vnitra k legislativnímu návrhu k další elektronizaci veřejné správy (sněmovní tisk 756) *obíhat mají data, ne občan*. Tento princip bude od 1. 2. 2022 nově definovat i § 7 odst. 1 DigiSI: „*Orgán veřejné moci nevyžaduje údaje vedené v základním registru nebo agendovém informačním systému, které jsou mu zpřístupněné pro výkon agendy nebo na základě souhlasu uživatele služby*“. Z dnešních změnových notifikací týkajících se výlučně základních registrů (tj. faktické aktualizace údajů v agendových informačních systémech pracujících se základními registry, umožňují-li příjem a čtení změnových notifikací čerpající agendový informační systém, např. registr silničních vozidel) by se tedy princip *once only* měl rozšířit i na agendové informační systémy navzájem (tedy např. na úroveň agendový informační systém evidence obyvatel či cizinců vůči registru silničních vozidel).

V důsledku navrhované změny může teoreticky vzrůst počet papírových technických průkazů a osvědčení o registraci vozidel (tj. velkých a malých technických průkazů), v nichž budou jméno, příjmení, adresa pobytu, obchodní firma, její právní forma nebo adresa jejího sídla uvedeny nesprávně. Tyto identifikační údaje však lze považovat za svým způsobem méně významné, resp. jen „doplňkově identifikační“, když jednoznačným identifikátorem osoby v základních registrech i veřejných evidencích a rejstřících je RČ anebo IČO. Navíc takové papírové technické průkazy a osvědčení o registraci vozidel s nesprávně uvedenými neaktuálními údaji existují i v současné době, pokud motorista nesplní svou oznamovací povinnost. Navíc již v současné době mají Policie České republiky, obecní policie (státní i obecní) a další vybrané orgány veřejné moci trvalý on-line přístup do registru silničních vozidel (§ 5 zákona) a případné nesrovnalosti např. oproti předloženému osvědčení o registraci vozidla snadno vyjasní on-line přímo v registru). Jak předkladatel uvádí výše, význam papírové podoby dokladů o technické způsobilosti vozidla proto s pokračující digitalizací státu klesá. Výklad § 38 odst. 1 písm. f) zákona by proto měl tento obsahový posun ve státní správě reflektovat – a to buď změnou své textace či například tím, že technický průkaz a osvědčení o registraci vozidla nebudou obsahovat údaje, které se u osob mohou měnit, ale pouze takové údaje či identifikátory, na jejichž základě bude možné díky přístupu do registru silničních vozidel spolehlivě identifikovat silniční vozidlo, jejího vlastníka či provozovatele.

Stát nebude v případě přijetí navrhované novely nucen řešit změnu údaje dvakrát (při automaticky propsané změně údajů ze základních registrů zákonem aktuálně vynucovaném vydání nových odpovídajících dokladů a jiné změně údajů o osobě vlastníka silničního vozidla či o vozidlu samotném). Učiní tak pouze jednou, a to v případě zápisu „věcné“ změny týkající se silničních vozidel, která se do

registru silničních vozidel automaticky nepropisuje ze základních registrů. Ačkoli předkladatel předpokládá minimální zájem, považuje za legitimní zachovat možnost vlastníku (popř. provozovateli) vozidla požádat o zápis změny (již propsané do registru silničních vozidel ze základních registrů) i na papírové doklady o technické způsobilosti vozidla. Příjem ze správních poplatků zůstane patrně rovněž nezměněn, neboť podle položky 26 písm. g) sazebníku správních poplatků je zpoplatněn „Zápis změny do technického průkazu vozidla a do registru vozidel“ (částkou 50,- Kč za každou změnu) a tato položka sazebníku tedy bude aplikovatelná i nadále, byť požadovat po občanovi či společnosti poplatek za zápis údaje do registru silničních vozidel, který se již do registru předtím automaticky propsal, jistě není udržitelné nastavení. Vyřešit ovšem bude třeba okamžik výběru poplatku, úřad, který poplatek vybírá a příjemce poplatku. Předkladatel se domnívá, že k řešení není zapotřebí měnit zákon.

V neposlední řadě navrhovaná úprava zjednoduší administraci změn údajů u vlastníků či provozovatelů velkých flotil. I v České republice existují vlastníci či provozovatelé tisíců i desetitisíců silničních vozidel (zejména leasingové společnosti), které by dosud v případě změn obchodní firmy, právní formy či adresy sídla měly žádat o zápis změn a předkládat technický průkaz a osvědčení o registraci vozidla najednou u všech těchto vozidel. To je pro ně administrativně nesmírně náročné, ne-li nemožné. Ani příslušné správní úřady v současné době patrně nedisponují dostatečnými kapacitami k tomu, aby takové množství žádostí v zákonných lhůtách zpracovaly, resp. vydaly takové množství změněných technických průkazů a nových osvědčení o registraci vozidla. Porušení zákonných lhůt přitom může vést až k odpovědnosti státu za vzniklou újmu, která může být (např. opět u leasingových společností, jejichž vozidla provozují tisíce či desetitisíce klientů) i mimořádně vysoká. Postup jak některých vlastníků, resp. provozovatelů, tak i správních úřadů se tedy v současné době v některých těchto případech pohybuje v „šedé zóně“ – někteří motoristé změny neoznamují a některé správní úřady oznámené změny nezpracovávají v zákonné lhůtě. Tento stav by měl být tímto pozměňovacím návrhem v zásadě odstraněn.

Platné znění zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.

§ 11

Změna ostatních údajů v registru silničních vozidel

(1) O zápis změny údaje v registru silničních vozidel jiného, než je změna vlastníka nebo provozovatele silničního vozidla, je povinen požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností do 10 pracovních dnů ode dne, kdy změna nastala,

- a) vlastník silničního vozidla, jedná-li se o změnu údaje uvedeného v § 4 odst. 2 písm. a), nebo
- b) provozovatel silničního vozidla.

(2) K žádosti podle odstavce 1 se přiloží

- a) technický průkaz,
- b) osvědčení o registraci silničního vozidla, nejedná-li se o vozidlo vyřazené z provozu,
- c) další doklady osvědčující změnu zapisovaných údajů, pokud se jedná o změny technických údajů o silničním vozidle.

(3) Pokud je předmětem žádosti podle odstavce 1 zápis změny údaje v registru silničních vozidel na základě výměny podstatné části mechanismu nebo konstrukce silničního vozidla, k žádosti se dále přiloží

- a) doklad o nabytí této části,
- b) protokol o technické prohlídce provedené po výměně této podstatné části a
- c) rozhodnutí obecního úřadu obce s rozšířenou působností o schválení technické způsobilosti po provedené výměně, jedná-li se o přestavbu silničního vozidla.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností na základě žádosti podle odstavce 1

- a) zapíše změnu údaje do registru silničních vozidel,
- b) vyznačí změnu údaje v technickém průkazu silničního vozidla a
- c) vydá nové osvědčení o registraci silničního vozidla v případě změny údajů uváděných v osvědčení o registraci silničního vozidla.

(5) O zápis změny údaje v registru silničních vozidel podle odst. 1 nejsou vlastníci ani provozovatel silničního vozidla povinni požádat, jde-li o změnu údajů podle § 4a odst. 2 a 3.

(6) Změnu údajů podle odst. 5 zapíše do registru silničních vozidel Ministerstvo dopravy bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejich zapsání do vybraného informačního systému veřejné správy.

(7) Pro každé silniční vozidlo vyznačí obecní úřad obce s rozšířenou působností změnu údajů podle odst. 5 v technickém průkazu tohoto silničního vozidla a vydá nové osvědčení o registraci tohoto silničního vozidla (v případě změny údajů uváděných v osvědčení o registraci silničního vozidla)

- a) na základě žádosti vlastníka nebo provozovatele silničního vozidla, kterého se žádost týká, jinak**
- b) spolu se zápisem další změny údajů, která se silničního vozidla týká, prováděným podle tohoto zákona, nejde-li o zápis změny údajů podle odst. 5.**

(8) Odstavec 2 se použije přiměřeně pro žádost podle odstavce 7 písm. a).